P9_TA(2021)0162

Tillgång till covid-19-testning till överkomliga priser

Europaparlamentets resolution av den 29 april 2021 om tillgång till covid-19-testning till överkomliga priser (2021/2654(RSP))

(2021/C 506/16)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av artikel 3 i fördraget om Europeiska unionen,

— med beaktande av artiklarna 4, 6, 9, 114, 153, 168, 169 och 191 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

— med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

— med beaktande av förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning av den 17 mars 2021 om en ram för utfärdande, kontroll och godtagande av interoperabla intyg om vaccination, testning och tillfrisknande för att underlätta fri rörlighet under covid-19-pandemin (digitalt grönt intyg) (COM(2021)0130),

— med beaktande av det gällande internationella hälsoreglementet,

— med beaktande av kommissionens rekommendation (EU) 2020/1595 av den 28 oktober 2020 om strategier för testning av covid-19, inbegripet användning av antigentester i form av snabbtester ([1]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier ([2]),

— med beaktande av rådets rekommendation av den 21 januari 2021 om en gemensam ram för användning och validering av antigentester i form av snabbtester och ömsesidigt erkännande i EU av covid-19-testresultat ([3]),

— med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Varje EU-medborgare har rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i fördragen och i bestämmelserna om genomförande av fördragen ([4]).

B. Effektiv testning anses vara ett avgörande verktyg för att begränsa spridningen av SARS-CoV-2 och dess oroande varianter, upptäcka infektioner och begränsa isolerings- och karantänåtgärderna, och kommer att fortsätta att spela en viktig roll för att underlätta den fria rörligheten för personer och säkerställa gränsöverskridande transporter och gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster under pandemin.

C. Tillräcklig testnings- och sekvenseringskapacitet är ett absolut krav för att övervaka den epidemiologiska situationen och snabbt upptäcka uppkomsten av fler SARS-CoV-2-varianter.

D. Kommissionen har föreslagit ett lagstiftningspaket för den europeiska hälsounionen.

E. Tillgången till dessa tester till ett överkomligt pris varierar i hög grad mellan medlemsstaterna, särskilt när det gäller tillgången till gratis tester för personal som arbetar i frontlinjen, däribland hälso- och sjukvårdspersonal och anställda vid skolor och universitet samt inom barnomsorgen.

([1]) EUT L 360, 30.10.2020, s. 43.
([2]) EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.
([3]) EUT C 24, 22.1.2021, s. 1.
([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

Torsdagen den 29 april 2021

F. Kommissionen har föreslagit en ram för utfärdande, kontroll och godtagande av interoperabla intyg om vaccination, testning och tillfrisknande för att underlätta fri rörlighet under covid-19-pandemin, det så kallade EU-covid-19-intyget.

G. EU-covid-19-intyget kommer att underlätta den fria rörligheten för EU-medborgare och personer bosatta i EU. Många medlemsstater kräver fortfarande att personer som reser till deras territorium testas för covid-19-infektion före eller efter ankomsten.

H. Inte alla EU-medborgare och boende i EU kommer att ha vaccinerats när förordningen om EU-covid-19-intyget träder i kraft, antingen för att de ännu inte har erbjudits vaccinet eller för att de inte kan eller väljer att inte vaccineras, och kommer därför att behöva förlita sig på intyg som baseras på testning eller tillfrisknande för att underlätta den fria rörligheten.

I. De nukleinsyraamplifieringstester (NAAT) som finns upptagna på den förteckning som upprättats på grundval av rådets rekommendation av den 21 januari 2021 utgör en integrerad del av det planerade EU-covid-19-intyget.

J. Kostnaderna för tester, osäkra arbetsförhållanden och begränsad tillgång till rättsligt skydd innebär att säsongsarbetare ställs inför särskilda svårigheter i förbindelse med testning och självisolering till gagn för folkhälsan.

K. Covid-19 har på ett oproportionerligt sätt drabbat utsatta befolkningsgrupper, etniska minoriteter, boende på omsorgsboenden, äldreboenden, personer med funktionsnedsättningar och hemlösa. Utsatta befolkningsgrupper löper större risk att utsättas för ekonomisk diskriminering när de inte har möjlighet att få kostnadsfria tester.

L. Effektiv testning är också en viktig del av den strategi som syftar till att stimulera den ekonomiska återhämtningen och göra det möjligt att bedriva utbildningsverksamhet och social verksamhet som vanligt i medlemsstaterna så att de grundläggande friheterna kan utövas fullt ut.

M. Alla medlemsstater tillhandahåller covid-19-vaccin kostnadsfritt till sina medborgare och invånare, men endast vissa medlemsstater erbjuder gratis testning. Medborgare och invånare i andra medlemsstater måste ofta betala höga priser för covid-19-tester, vilket gör detta alternativ omöjligt för vissa och medför en risk för att skapa diskriminering på grund av socioekonomisk status.

N. För att undvika ojämlikhet och diskriminering mellan vaccinerade och icke vaccinerade medborgare och invånare i EU bör både testning och vaccinering vara gratis.

O. Testintyg som utfärdats av medlemsstaterna i överensstämmelse med EU-covid-19-intyget bör godtas av medlemsstater som kräver bevis på ett test för covid-19-infektion inom ramen för de inskränkningar av den fria rörligheten som införts för att begränsa spridningen av covid-19.

P. Tydlig och användarvänlig information om tillgången till covid-19-testning i alla medlemsstater och om priser, i de fall där gratis testning inte erbjuds, bör finnas tillgänglig på en och samma plats.

Q. Brist på testkapacitet och frågan om ett överkomligt pris för covid-19-testning skapar problem för en effektiv hantering av pandemin och utgör ett betydande hinder för den fria rörligheten inom EU, oavsett om det gäller arbete, fritid, familjeåterförening eller annat.

R. 17 miljoner EU-medborgare arbetar eller bor utanför sin egen medlemsstat och många miljoner bor i perifera områden och gränsområden och måste regelbundet, ibland även dagligen, passera gränsen. Dessa medborgare har också påverkats oproportionerligt hårt av svårigheten att få tillgång till testning och kostnaderna för testningen. Testnings- eller karantänkraven fortsätter att orsaka förseningar och ökade kostnader för gränsöverskridande transport av varor och tillhandahållandet av gränsöverskridande fysiska tjänster.

S. Även andra resenärer kan stöta på flera hinder, bland annat ekonomiska hinder och komplicerade krav till följd av covid-19-testkraven.

T. Under den rådande pandemin har ett brett spektrum av åtgärder, även exceptionella åtgärder, vidtagits för att stödja allmänheten och EU:s ekonomi.

U. Fri rörlighet är i princip en rättighet för alla EU-medborgare och i kristider måste alla åtgärder vidtas för att säkerställa att alla européer kan åtnjuta denna rättighet på ett likvärdigt sätt.

V. Kommissionen har gemensamt upphandlat covid-19-vaccin för alla medlemsstater för att garantera tillgången till vaccin och sänka priserna för alla.

W. Kommissionen undertecknade den 18 december 2020 ett ramavtal med Abbott and Roche för inköp av över 20 miljoner antigentester i form av snabbtester. Alla medlemsstater fick därmed tillgång till tester.

X. I undantagsfall är (tillfälliga) marknadsinterventioner nödvändiga och motiverade för att undanröja hinder för den fria rörligheten på den inre marknaden, för att säkerställa rättvis konkurrens och för att säkerställa tillhandahållandet av nödvändiga varor och tjänster.

1. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa universell, tillgänglig, snabb och kostnadsfri testning för att garantera rätten till fri rörlighet inom EU utan diskriminering på grund av ekonomiska eller finansiella medel i förbindelse med EU-covid-19-intyget, i linje med artikel 3 i Europaparlamentets mandat för förhandlingar om förslaget till ett digitalt grönt intyg ([5]). Parlamentet betonar hotet om ekonomisk diskriminering som icke-immuniserade EU-medborgare och invånare annars skulle utsättas för när EU-covid-19-intyget har införts.

2. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa gratis testning, särskilt för personal som arbetar i frontlinjen, däribland hälso- och sjukvårdspersonal och deras patienter och anställda vid skolor och universitet samt inom barnomsorgen.

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att införa ett tillfälligt pristak för covid-19-tester som inte utförs för att erhålla ett EU-covid-19-intyg eller inom ramen för vad som anges i punkt 2 ovan.

4. Europaparlamentet betonar att EU-covid-19-intyg som baseras på ett NAAT-test inte bör orsaka ytterligare ojämlikheter och sociala skillnader. Parlamentet understryker att en rättvis och jämlik tillgång till testning är ett absolut krav.

5. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att under tiden fortsätta att genomföra kommissionens rekommendation (EU) 2020/1595 om att säkerställa en gemensam metod och mer effektiva teststrategier i hela EU samt att fullt ut genomföra förordningen om EU-covid-19-intyget, så snart den har antagits.

6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa tillräcklig finansiering och att fortsätta sina insatser inom ramen för HERA-inkubatorn (EU-myndighet för beredskap och insatser vid hälsokriser) för att utveckla innovativa icke-invasiva tester för barn och utsatta grupper, även för virusvarianterna.

7. Europaparlamentet understryker att kommissionen och medlemsstaterna bör visa ett starkare åtagande att skydda sina medborgare och invånare, vars rätt till fri rörlighet inte bör vara beroende av deras socioekonomiska status.

8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att mobilisera sina resurser för att underlätta ett ekonomiskt rättvist och icke-diskriminerande genomförande av det interoperabla EU-covid-19-intyget.

9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att gemensamt upphandla diagnostiska testkit och gemensamt underteckna kontrakt med leverantörer av medicinska laboratorietjänster för att öka testkapaciteten för covid-19 på EU-nivå. Parlamentet betonar att det är nödvändigt att säkerställa en hög grad av transparens och kontroll vid upphandling på hälsoområdet. Parlamentet betonar att det är ytterst viktigt att säkerställa att kommissionen reserverar tillräckliga budgetmedel för att anskaffa den utrustning som avses i denna punkt så att den kan vidta omedelbara och övertygande åtgärder.

([5]) Antagna texter, P9_TA(2021)0145.

Torsdagen den 29 april 2021

10. Europaparlamentet gläder sig över att kommissionen möjliggjorde flexibilitet för att påskynda tullformaliteterna och slopa momsen för testkit för covid-19.

11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att hälso- och sjukvårdspersonal och utbildade aktörer kan samla in och rapportera testdata till relevanta myndigheter. Parlamentet betonar vikten av att anpassa testkapaciteten till de senaste epidemiologiska uppgifterna och understryker att alla testresultat bör rapporteras, även om de utförs utanför ackrediterade testcenter eller testmiljöer.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja medlemsstaterna genom att aktivera instrumentet för krisstöd för att täcka kostnaderna för covid-19-testning, begära frivilliga bidrag från medlemsstaterna, säkra ytterligare finansiering för avtal om förhandsbeställningar och säkerställa att vacciner tillhandahålls kostnadsfritt. Parlamentet förväntar sig att denna gemensamma insats ska användas som inspiration för att öka tillgången till gratis testning för EU:s medborgare och invånare.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inkludera tydlig information om tillgången till covid-19-testning och testcentren i alla medlemsstater på EU:s webbplats Re-open EU, och att snabbt införa en app som hjälper användarna att hitta det närmaste covid-19-testcentret. Parlamentet uppmanar kommissionen att göra sådan information lättillgänglig via ett programmeringsgränssnitt, så att researrangörer enkelt kan dela med sig av denna information till sina kunder.

14. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att öka testkapaciteten i hela EU, både för NAAT-tester och antigentester i form av snabbtester, särskilt vid de viktigaste transportnaven och på turistdestinationer, inbegripet i avlägsna regioner och öregioner samt gränsregioner med stöd av mobila testenheter och delade laboratorieanläggningar.

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja de nationella myndigheterna i samband med inrättandet av testcenter i syfte att säkerställa fysisk närhet.

16. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till kommissionen och rådet samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.